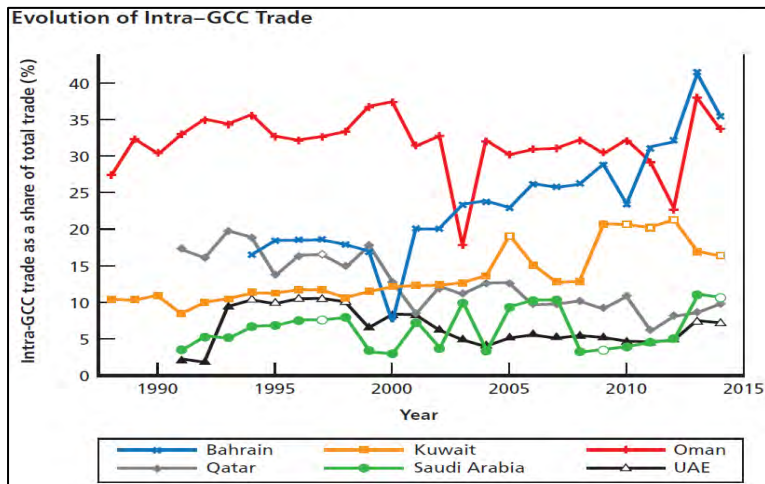

موجب کم‌اهمیت شدن دغدغه‌ی همگرایی اقتصادی در ذهن رهبران حاکم در منطقه می‌شود. متأثر از این مسائل رهبران حاکم در کشورهای حوزه‌ی خلیج فارس، چشم‌انداز مشترکی در ارتباط با توسعه اقتصادی منطقه‌ی و اهمیت منطقه‌گرایی در عصر جهانی شدن ندارند. (نمودار ۱)

نمودار ۱. حجم تجارت درون منطقه‌ای کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس (درصد از کل تجارت)

(Rand Corporation, 2016, p. 21)

۲-۵. رویکرد امنیتی در سیاست خارجی

برخی از دولت‌های منطقه‌ی خلیج فارس تحت تأثیر عواملی مانند ایدئولوژی حاکم در این کشورها، وجود بحران‌های داخلی و منطقه‌ای، دخالت قدرت‌های خارجی، در سیاست خارجی رویکرد امنیتی و ایدئولوژیکی در پیش گرفته‌اند؛ به عبارتی رفاه ناشی از نفت، وجود دولت رانتیر، درگیری‌های منطقه‌ای و مداخلات خارجی، از عواملی هستند که موجب شده است تا سیاست خارجی کشورهای منطقه خلیج فارس بیشتر به سمت رویکرد امنیتی-ایدئولوژیکی سوق یابد. (Makdisi, 2011, p. 314) برای نمونه، عربستان سعودی و جمهوری اسلامی ایران در طول دهه‌های گذشته به‌خصوص بعد از انقلاب اسلامی در ایران، درگیر اختلافات و تنش‌های جدی امنیتی و ایدئولوژیکی، باهدف دستیابی به رهبری منطقه‌ای هستند.